

צ'בזטי מזהר"ן

קמא

דף קט.

עם

ביאור חברותא

ללימוד בעיון

תורה קפב

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת

ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר

(ה"מ שמו שמה)

ליקוטי

בלא זה מאין לו כח. נמצא שעובד היום בכח של אתמול. ע"כ מביא חיות באותו היום של אתמול ואח"כ כשמתענה עוד. ואזי אין מספיק לו כח של אתמול. כי כבר נחלש הגוף. ואזי צריך להשתמש בכח של ימים הקודמים למפרע עוד. נמצא שמביא בכל פעם חיות והארה לימים הראשונים שנפלו ומתו. עד שאפשר להתענות כ"כ. שיצטרך להשתמש בכח של הימים שינק משדי אמו. ואזי מחי' ומאיר כל הימים: י'נוע"כ על ידי התענית נכנה קומת השמחה. שהיא החיות ונקודות של כל המצות כמבואר במ"א [1]: (זה הענין לא ביאר היטב. והעיקר שע"י התענית. על ידי מה שמוציא הכח של כל יום ויום שעבר ומכנים אותו בעבודת ה'. ומחי' כל הימים המתים שפגם בהם כנ"ל. עיי' נבנה השמחה כנ"ל) וז"ש (תהלים צ') **שמחנו כימות עיניתנו**. עניתנו לשון תענית. היינו שתחי' השמחה כימות התענית. כי כפי ימי התענית כן מחי' הימים הראשונים במצות ומע"ט שלו. וכן נבנה השמחה כנ"ל. וז"ש רז"ל (שם [2]) **כשיש שלום ששון ושמחה**. כי כשיש שלום היינו ע"י התענית כנ"ל. עיי' ששון ושמחה כנ"ל. בחי' **שמחנו כימות היעניתנו** כפי ימי התענית כן השמחה: (תהלים קל"ט) **גלמי ראו עיניך וכו' ימים יוצרו כל יום הוא יציר' בפ"ע ולו א' בהם** [3]. "זה יום הכיפורים כשפרש"י שם [2] שהוא תענית שמחיה כל הימים. כי יום הכיפורים הוא כללות כל הימים. ועליו נאמר [2] **בעצם היום הזה תענו את נפשותיכם היינו הרצונות**. "כ"ש בזוהר הנ"ל [3] (אחרי סה): **לאכללא כולא גופ' ונפשא ולאתכנעא** בהאי יומא ויהא רעותא דילהון בקוב"ה וכו'. כי נפש הוא בחי' רצון. והעיקר להכניע הרצון. וזה **בעצם היום הזה**. עיי' פנימיות העצמיות של היום שהוא כלול מכל הימים. **תענו וכו' כנ"ל** :

קפ [19] **בענין** סגולת הפדיון [19]. מעות הם בחי' דינין. כמ"ש [17] **ואת כל היקום אשר ברגליהם זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו (פסחים ק"ט)**. נמצא המעות הם בחי' רגלין. וזה בחי' (ישעיה מא) **צדק יקראוהו לרגלו**. וצדק מלכותא קדישא [20]. ומלכות הוא בחי' דינין. כי דינא דמלכותא דינא [2]. וע"כ מעות הם בחי' דינין. וצריך להמתיק הדינין בשרשן. ושורש הדינין בכינה. כמ"ש (משלי ח) **אני כינה לי גבורה**. וע"כ ע"י שמניחין הידים על המעות נמתקין הדינין. כי יש בכינה ג' ידים. היינו שיש שם ב' ידים יד הגדולה ויד החוקה. וכללות הידים הוא יד הרמה [24] וע"כ ע"י שבא המעות שהוא הדינין להידיים שהם בחי' ג' ידים שבכינה. נמתקין הדינין בשרשן. כי שרשן היא כ"כ כינה ששם הג' ידים הנ"ל. וצריך להמתיק הדין שבזה העולם העשיה ע"י השלשה ידים בכל עולם ועולם מהג' עולמות שלמעלה מזה העולם העשיה. היינו אב"י [22]. וכשממתיק הדין של עולם העשיה בשלשה ידים שביצירה. נמתק ע"י שם של מ"ב א' ב' ג"ד וכו' [23]. כי מ"ב בגימ' ג"פ יד: ובעולם הבריאה נמתק ע"י שם אק"ק ושם יק"ו

קעט קפ קפא קפב קפג

[2] ששניהם ג"כ גימ' מ"ב ג"פ יד. ולמעלה בעולם האצילות נמתק על ידי מ"ב אותיות של שם מ"ה היינו פשוט ומלוי ומלוי דמלוי כ"י שכולם יחד הם מ"ב אותיות ג"פ יד: וצריך לראות שלא יהיה קמזן שלא ישאר אצלו דינין. ולזה צריך הכמה יתירה. לדעת כמה זה צריך ליתן. שלא ישאר אצלו דינין [24]:

קפא [25] **בְּשִׁמְתֵּךְ שָׂרִים** בקשר איזה אנשים על איש אחד אפילו אם הוא אדם חשוב יותר מהם. על כל זה יכולים להפילו. כי נתקבצים חלקי הכבוד שיש לכל אחד מהם ועל ידי זה נתכמל חלק כבוד שלו ונופל על ידם. בבחי' (איוב כט) **ראוני נערים ונחבאו**. שהקטנות בטל לפני גדלות. כי חלקי הכבוד שלהם כשנתקבץ ונתקשר יחד. הוא גדול מחלק כבוד שלו לבדו. אם לא שזה האיש שהולקין עליו הוא גדול במעלה מאד. עד שהלק כבוד שלו. גדול יותר מכל חלקי כבוד שלהם ביחד. אזי אדרכא נתכמלים הם לפניו בבחי' **ראוני וכו' כנ"ל**. אבל אם אין גדול כ"כ יכולים להפילו על ידי הקשר. אפילו אם כל אחד מהם נמוך ממנו. רק שלא יהיו רשעים. כי קשר רשעים אינו מן המנין כשרז"ל (סנהדרין כו) כי רשעים אין להם חלק בכבוד. אבל אם אינו רשע ויש לו חיות מהנפש. יש לו חלק בכבוד. ויוכלו להפיל מי שהולקין עליו על ידי הקשר כנ"ל. ועל זה התפלל יעקב שלא יזיק מחלוקת קרה למרע"ה. ואמר (בראשית מט) **בקחלם אל תחד כבודי**. היינו שלא יתייחד ויתקשר חלקי הכבוד שלהם שיש לכ"א מהם. כי הם היו [2] **אנשי מועד קרואי שב"א** השובים. וכשלא יתייחד ויתקשר חלקי הכבוד שלהם. בוודאי יוכל משה לעמוד נגדם להפלים: ומה שאמר **כבודי**. כי יעקב הוא בחי' הכבוד. כי הוא כחינות הנפש. כמ"ש (שם מו) **כל הנפש הבאה לבית יעקב**: וכשמפילין איזה אדם. עיקר הנפילה שנופל לתאוות ניאוף. ה' יצילנו [25]:

כל הדברים שדוברין על הצדיק האמת ועל אנשיו. הם טובות גדולות מאד בגשמי וברוחני. וכמו שאית' במדרש (תנחומא פ' נצבים) על פ' **אתם נצבים** שנסמך לפ' קללות לומר שכל הקללות הן הן המציבין אתכם:

קפב [27] **דע** שכל מה שהעולם מדברים בספירה בכל ימי הספירה. הם מדברים רק מהספירה של אותו היום. ומי שהוא מבין. יוכל לשמוע ולדע זאת. אם יטה אונן היטב לסיפורי דבריהם ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו יום:

קפג [28] **דע** שהצדיקים שבדור הם יושבין בעיגול. דהיינו סדר ישיבתם שהם יושבים בעולם כל אחד וא' במקומו. הוא על סדר העיגול. ואף שיש שאר בני אדם ביניהם שממסיקין ומקלקלין סדר העיגול. אך דע שאלו בני אדם הם בבחי' אינו מן הישוב [29]. ואינם נחשבים כלל. ואזי נשארים הצדיקים יושבים בסדר עיגול. והקב"ה על כולם. והוא בחי'

תורה אור
תהלים צ (טו) שפחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה: תהלים קלט (טו) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יתבנו ימים: צרו ולא ולו אקד קהם:

תורה קפ
דברים עקב יא (ו) ואשר עשה לך ואלאבין בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אלהיהם ואת כל יקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל:
ישעיה מא (ב) מי העיר מפורץ צדק יקראוהו לרגלו ימן לפניו גוים ונקלים ירך ימן פקדן תרבו פקש גוף קשתו:
משלי ח (יד) לי עצה ותושיה אני כינה לי גבוקה:

תורה קפא
איוב כט (ח) ראוני נערים ונחבאו וישיש קמו עמרו: פירשתי ויהי מט (ו) בסדום אל תבא נפשי בקחלם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור:
במדבר קרח טו (ב) ונקמו לפני משה ואהרן וכל בני ישראל חמשים וקצאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם:
בראשית ויגש מן (כו) כל הנפש הקאה ליעקב מצרימה יצאי ורכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש:
דברים כט (ט) אתם נצבים היום שלכם לפני יי ויהי אלהיכם ראשיכם שבטיכם וקניכם ושטרכם כל איש ישקאל:

א* גם בדפ"ר אנשי מועד קרואי שם ומתורלו - קרואי מועד אנשי שם (כלשון הפסוק)
ב* בתורלו - ליעקב (ותיבת בית תומך כלשון הפסוק)
ג* עיין פ"ח. ועיין סוף תורה כג השמטה לאות ג' שמפילין לתאות ממון ועיין לק"ה קדושין ג' ג.
ד* לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו
ה* לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו
ו* לשון המשנה בקדושין פ"א מ"י בגמ' דף ב: ועיין תורה זו תנינא אתא ב'.

ק: קד. וזה ח"ב קלב קעה רלד וח"ג רנו ורש"י ע"ז זי: ד"ה למה וסנהדרין ד"ה ובלשון, ותוס' סוכה ה. ד"ה יוד, והגיגה יא ד"ה עיין, ועי' ית. ד"ה חוגה. רב האי גאון כתב שבשם הזה השתמשו בעבודת יוה"כ (ראש"ש ויבא ה. ס"ק יט רד"ל קדושין עא) ועיין שיחות הר"ן קעה שפירון הוא סוד שעיר המשתלה, ועיין בזה שער מאמרי זור בראשית הקדמה ד"ה אעלת א פ'.
י* עיין ע"ה שער מו פ"ז שבעולם הבריאה נמתק ע"י שם אק"ק יו"ק וכן ע"י שני פעמים שם אק"ק.
י"א מתורלו - דמיוני
י"ב עיין שיש"ק ח"א שסג.
י"ג לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו
י"ד במדרש טו ב' ועי"ש כי רבינו שינה בו הרבה

המלכות (הדרים בה) את דיניה. ועיין חת"ס י"ד סימן שיד וכן דעת רוב הפוסקים האחרונים שהוא דין תורה. ועיין זוהר רע"ט משפטים ק"ח. ופרס רמונים שער כג פ"ד [1]
כ* עין לעיל תורה מט. ועיין ע"ה שער מו פ"ז מ"ח וספר טעמי המצוות להארי"ל משפטים מצות אראה ועיין אצורת חיים שער הגאה ד"ה הבחי' הג' נקרא מדה. ועיין זוהר רע"ט פנחס רכז: ורמז: וכי תצא רפס. והקדמת הנקונים דף ט. ותיקון נה דף פט. ותיקון טו דף קא:
כ"ג גם בדפ"ר ותורלו - היא ומתורלו - הוא
כ"ד אצילות בריאה יצירה
כ"ה גם בדפ"ר ותורלו - א' ב' ג' ומתורלו - אב"ג
כ"ו שווא רמזו ב"ת של תפלת רבי נחניא בן הקנה אנא בכח וכו'. ועיין ע"ה שער י' פ"ג ושער ט' פ"ב ושער מאמרי רשב"י על זוהר בראשית ד"ה כה אודע. ותיקוני זוהר

א* עיין לעיל הערה על פסוק זה בעמוד הקודם שאין פסוק כזה
ב* נמצא ועד כי נפשו נוסף בתקפא. ובדפ"ר כתוב כן - לאדבוק רעווא דלכא לקו"ב.
ג* בתשכס העביר את הצינן הזה לעיל בעמוד הקודם במקומו הראשון עיי"ש
ד* לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו
ה* עיין לקוטי תפלות סימן קכג ועיין לק"ה ריבית ר"פ להלכה ה' ועיין תורה טא ותורה רטו ועיין חיי מורח"ן סימן נה ועיין לק"ה השכמת הבוקר הלכה ב' את א'
ו* דברים יא ו'
ז* פתח אליהו
ח* גיטין דף י' [ב"ק ק"ג]. ועיין רמב"ם גולה ואבדיה פ"ה ועי"ש הל' יח באיזה מלך מדובר ועיין תרומת הדשן שטא בשם רשב"ם ב"ב נה. טעם החיוב כי מקבלים עליהם בני

א* בתקפא הוה ובדפ"ר הגוף
ב* בתשכס - ואז
ג* בדפ"ר זה כתוב בג' סגורים
ד* לעיל בתורה קעה
ה* בדפ"ר הערה זו היא הגה (תיבת קסטס) ומתחילה מחתיבה - ותיבת. ובתקפא הכניס לפנים בסגורים והוסיף זה הענין לא ביאר היטב
ו* מתורלו - ענינתו (כמ"ש בפסוק)
ז* ראש השנה ית: הג"ל בעמוד הקודם
ח* מתורלו - ענינתו (כמ"ש בפסוק)
ט* בתקפא (תהלים ק"ט) בתורלו ובתשכס תוקן
י* סיפא של פסוק הג"ל
יא* מכתן ועד ועליו נאמר נוסף בתקפא
יב* בפירושי השני בסוף פירושו לפי המקרא (דכתיב ולא אחד) וקוראים ולו אחד פירש"י שזה יום הכפורים ללחיה.

מאמר מה שמדברים בספירה

מספה"ק ליקוטי מוהר"ן

זמן ומקום אמירת התורה
לא ידוע

פתיחה

כל מה שהעולם מדברים בכל ימי הספירה הם מדברים רק מהספירה של אותו היום, ומי שהוא מבין יוכל לשמע ולדע זאת, אם יטה אָנוּ היטב לספורי דבריהם ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו היום: (קל"מ השלם)

שיחות

עונג שבת עמ' עז – הגם שבכל יום ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל עכ"ז בימי הספירה עליונה וגדולה ביותר כי אז ימי תיקון המדות שפוגמין בהם, כמו שאנו אומרים בכל יום יתוקן מה שפגמנו בספירה וכו', וע"ז מרמז הפסוק הראשון למנצח בנגינות מזמור שיר, וי"ל שאז בימי הספירה בשעת ההתבודדות, שולח השי"ת לו דיבורים מענין תיקון הספירה שבכל יום עפ"י דברי רבינו ז"ל בליקוטי קמא סימן קפ"ב דע שכל מה שהעולם מדברים בספירה בכל ימי הספירה הם מדברים רק מהספירה של אותו היום וכו' יעיי"ש.

לקוטי הלכות אין

קושיות

- מה שמדברים בספירה בכל ימי הספירה – צ"ע לכאורה תיבת בספירה מיותרת. ואמנם בליקוטי עצות וקצור לק"מ נמחקה וצ"ע מדוע נכתבה.
- מה שמדברים בספירה בכל ימי הספירה – וצ"ע אולי כוונת רבנו לומר שדווקא בספירה עצמה מדברים דהיינו מהספירה עצמה ולא מכל עניין הספירה והעבודה השייכת לה. ונראה לומר כיון שזה שאפילו גוי בא בפיו בכל יום הספירה של אותו היום כבר גילה היהודי הקדוש מפרשיסחא כמובא, ומסתמא רבנו גילה יותר שכל העולם מדברים גם מעניין הספירה ולא רק מהספירה עצמה. וכן משמע ממה שבלק"ע לא העתיק לשון זה של התורה. וגם העונג שבת משמע שלמד שהכוונה לכל עניין הספירה ולא רק הספירה עצמה.
- מוהר"ן העתיק תורה זו בליקוטי עצות/ו כלשונה ולא הוסיף בה ביאור וצ"ע מאי קמ"ל/ו למאי נפק"מ. ומה העצה בזה למעשה לעבודת ה'. עיין עונג שבת לעיל שכתב ע"כ בימי הספירה צריך עוד יותר להתחזק בהתבודדות כי ה' שולח לו דבורים מעניין התיקון של המידה וספירה שצריך לתקן באותו היום.
- כיצד יתכן שבתוך דברי האדם מתלבש דבור שלא מתכווין אליו ואם הוא לא מתכווין, אז מי כן מכוון את אותם דברים המלוכשים בדבריו. בתורה מג אומר שהדבור מגלה את הדעת ובלשון הראשונים בחיי וחובת הלכות הלשון קולמוס הלב וא"כ איזה דעת מגלה הדבור הנעלם בסיפורי המעשיות של העולם, הרי הוא נעלם שם בלא דעת.
- האם רק בימי הספירה מדבר מענין הספירה של אותו היום? או שגם בשבת ומועדים האם הוא בגדר כל היוצא מהכלל מלמד על הכלל כולו או שלא מגלה אלא על עצמו. יש לעיין בזה דנ"ל כוונת רבנו שזה עניין מיוחד לימי הספירה דווקא וכמו שיתבאר בהקדמה לקמן. אבל ראיתי בשפת אמת שכתב שבכל זמן כל הניסים שנעשו

כר אלול תשפ"ד ע"ד תשרי תשפ"ה אומן

² לקוטי עצות – ערך מועדי ה' ספירה ושבעות אות ב. כל מה שהעולם מדברים בכל ימי הספירה, הם מדברים רק מהספירה של אותו היום. ומי שהוא מבין יוכל לשמע ולדע זאת, אם יטה אָנוּ היטב לספורי דבריהם, ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו היום (קפב):

³ ראה ב"ב צא. אמר רב חנן בר רבא אמר רב אלימלך ושלמון ופלוני אלמוני ואבי נעמי כולן בני נחשון בן עמינדב הן. מאי קמ"ל? שאפי' מי שיש לו זכות אבות אינה עומדת לו בשעה שיוצא מארץ לחוצה לארץ. עכ"ל. וצ"ע הרי זו ידיעה חשובה לעצמה ומשאלת הגמ' מאי קמ"ל משמע שהגמרא לא באה לספר סתם ספורים שאין בהם לימוד למעשה. וכל שכן תורה של רבנו שהוריד וצמצם רק כדי ללמד אותו איזה עצה בעבודת ה'.

לישראל באיזה יום, מתעוררים שוב באותו היום בכל שנה, כגון ניסי חנוכה בכל שנה בחנוכה, ופורים בפורים וכיו"ב, וכך גם עניין ספירת העומר ע"ש/ו¹.

- ו. מה שמתלבש בדבור דווקא האם כיון שהם ימי דין והדבור הוא מגבורות?
- ז. בתוך ספורי הדברים של האדם בימי הספירה מתלבש דבור של עניין הספירה של אותו היום, האם הפירוש שבחי' ידיעה מתלבש בתוך הבחירה, שהרי מה שמתלבש בדבור שלו הוא לא בבחירתו.
- ח. כיצד יתכן שבתוך דבור מלובש דבור שהאדם לא מתכוין אליו כלל? בתורה סו אות ד' ו' מבואר שכל מעשה קדם לו דבור אע"פ שהאדם לא מרגיש ולא יודע, מרחשן שפוטתיה, כי כל מעשה בהכרח שיעבור מחשבה דבור ומעשה. וצ"ע אולי כיון שמציאות הספירה פועלת למעשה ומנהגת גם את פעולות בני האדם האדם באותו היום גם מרחשן שפוטתיה קודם כל מעשה בלא שירגיש.
- ט. כיצד מתלבש עניין הספירה בכל הדבורים של העולם? אמנם מצינו כעין זה שבפשט התורה מתלבש הדרש רמז סוד ודילוגים עוד מצינו צדיק שמבין שפת החיות ושירת הבריאה ולחש הנר, וצ"ע האם כאן הכוונה לסוג נוסף של התלבשות. נ"ל בדרך אפשר שכאן הוא עניין מיוחד שכל יום חלק מ"ט ממתן תורה נכנס בכלי ומנהיג את העולם.
- י. כמה אפשר לדבר מעניין הספירה של אותו היום? עד שאומר שזה נמצא בכל הדבורים של כל העולם.
- יא. מי שהוא מבין יוכל לשמוע. צ"ע מי הוא שמבין. צ"ע אולי יתבאר עפ"י תורה ל' אות ד' שמי שהוא שונא בצע בתכלית יכול לזכות לחכמה תנאה. ועיין חיי מוהר"ן קלד שרבנו נסע לא"י כי כבר השיג ח"ת ורצה להשיג ח"ע וכשהלך בה ד' אמות כבר השיג הכל.
- יב. מי שהוא מבין יוכל לשמוע ולידע זאת – צ"ע מדוע לא אומר יוכל לשמוע ולהבין? ואיזה תועלת יש למי שמבין ויודע?
- יג. אם יטה אזנו היטב לסיפורי דבריהם ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו יום – צ"ע מדוע שיטה אזנו מה זה יתן לו? ואולי אפ"ל כי ע"י שיודע ומשיב ללבו ולא רק מבין בשכל אזי זוכה לבחי' קבלת חלק התורה של אותו היום גם בנגלה ולא רק שנעלם בתוך דבוריו.

יד. צ"ע שבפסח יש לנו כמה מצוות פסח מצוה ומרור וביעור חמץ ושאר אע"פ שהאור רק מקיף ומדוע דווקא כשהוא נכנס בכלי אין לנו מצווה מעשית שבה יתקבל האור, אלא מצוה אחת של ספירה בפה (ואפילו האחת נחלקו בה אם נחשבת מעשה אי עקימת שפתים נחשב מעשה) אולי כי עיקר האור הוא פה סח דהיינו יציאת הדבור בדעת מהגלות (כמבואר בזהר ולק"ה), ובדיבור הספירה של כל יום, נעלם כל הדבורים שמעניין אותו היום שיוצאים לגמרי מהגלות באותו היום, ונעשה כלי של מדה לפה סח השייך לאותו היום, ומה שהיה מקיף נעשה עתה פנימי. ו'.

הקדמה

¹ שפת אמת ליקוטים – לחנוכה – והכלל כמ"ש מוהר"ל בהקדמת גבורות כי כמו שיש סדר הטבע כן יש סדר מיוחד לעשות ניסים לישראל עיין שם ולעיל, ומקום הנסים הוא למעלה מן הטבע ובימים אשר הש"י עשה לנו נסים עדיין בימים האלה נפתחים שערים הנ"ל אשר שם מקום הניסים ואז כל השפע שביום ההוא וכל ההנהגה לישראל נמשך ממקום הזה, היינו אף מה שבכל יום ויום יש זה מכל מקום באלה הימים נמשך זה ממקור הנ"ל שזה ענין נס תמידי להיות מחובר אל הזמן כמו שכתבו הספרים כי בימי הספירה כל הדיבורים והרגשת הכל מספירת יום ההוא, כן נראה לענ"ד בכל יו"ט ויו"ט ובימי הנסים כגון בחנוכה תיקון ההוד בבחי' נס נפתח מקום הניסים וכל ההשפעות התמידיות שבכל יום ויום, באילו הימים ממקור הניסים הם ולכך הימים ימי רצון ונקראים ימי הנסים, וענין זה נראה לע"ד ברור אף שלא ראיתי זה כתוב בספר.

² תורה סו אות ד' – כי כל המחשבות שיש לאדם, כלם באים בתוך הדבור, כדאיתא בזהר (ו). 'רחושי מרחשן שפוטתה'. ואף שאין האדם מרגיש זאת, אף על פי כן הוא בדיקות גדול. כי כל מחשבה שפועלם שיש לאדם, כלם מכרחים לבוא בתוך הדבור בשעת המחשבה, רק שהוא בדיקות מאד. ולכן כל עשייה שעושה האדם צריכה לבוא בתחלה בתוך הדבור, כי כל הדברים צריכים לבוא בבחינות מחשבה דבור ומעשה. נמצא שעל ידי הדבור, נגמר המעשה ויוצא מכח אל הפעל. כי קדם שיוצא המעשה מכח אל הפעל, צריכה לבוא תחלה בבחינות דבור. על כן פדי להוציא מכח אל הפעל, צריכים להשלים אותיות הדבור כנ"ל. ולהוציא הדבור בשלמות ממצר הגרון, דהיינו להמשיך בחינות נקדות אל האותיות. ואזי כשיוצא הדבור בשלמות, יוצא הדבר מכח אל הפעל כנ"ל:

³ כעין זה עיין בשיח שרפי קודש (הכללי) (רבי יועץ קים קדיש ברינהעש) – ימי הספירה אות ד' – פתח הרב אדמו"ר ר' בעריש מביאלע זצוקלה"ה שורש הספירה הוא בפה לשמור את הפה כי בפסח הוא להרבות בדיבור פה, וכמאמר כל המרבה לספר ביצי"מ וכו', ובספירה הוא לספור כל דיבור היוצא פיו, ופה הוא מדת מלכות ולכן צריך האיש להיות קדוש וטהור, וזה כוונת החרוז נעביד להון כתרין במלין יקירין בשבעין עטורין הם שבעה ימי שבתא דעל גבי חמשין הם חמשים יום הנאמר בפסוק תספרו חמשים יום:

ועיין ישמח ישראל – (ירחמיאל ישראל יצחק דאנציגור מאלכסנדר) מאורן של ישראל – חוה"מ פסח אות [א] שמעתי מכ"ק אדמו"ר זצלה"ה בליל ש"ק פרשת תזריע שאמר שורש הספירה הוא לשמור את הפה, כי פסח הוא להרבות בדיבור פה, כמו"ש (בהגש"פ) וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, וכן נוטריקון של פסח הוא פה-סח, והספירה הוא לספור כל דיבור היוצא מפיו, ופה הוא מדת מלכות, ולכן פיו צריך להיות קדוש וטהור:

בימי הספירה אנו סופרים כמה ימים ושבעות עברו מיום הקרבת קרבן העומר והכוונה לתקן ז' מדות שבו' מדות סה"כ מט, כדי להכין כלים לאור ליל הסדר, לקבלו בשבעות. ובכל יום ע"י הספירה של אותו היום בכונה לתקן את המדה השייכת לו, מתתקן עוד כלי מהמ"ט כלים. ומגלה לנו רבנו כאן שעצם היום של ימי הספירה משפיע על כל העולם את המציאות שלו, עד שבתוך דבריהם מתלבש עניינו והספירה שצריך לתקן בו. כגון ביום א' חסד שבחסד, בכל היום הזה מאיר אור חסד שבחסד.

עניין זה בכלליות שבימי הספירה בכל יום אפילו עכו"ם בא בפיו הספירה של אותו היום כבר אמר היהודי הקדוש מפרשיסחא/ו'. ונראה שרבנו מחדש יותר שכל מה שמדברים בכל יום הוא רק מהספירה של אותו היום.

והביאור נ"ל בדרך אפשר שכיון שחכמה תתאה מנהגת את העולם/י, ממילא כל יום בספירה, ע"י שנעשה כלי לחלק מ"ט מכל התורה כולה, שהאיר כמקיף בליל הסדר, ועתה נכנס בכלי, ורק בכלי הוא יכול לפעול פעולות בעולם, ע"כ בכל יום כל חלק תורה שנכנס בכלי, מיד פועל בפרטיות את המהות שלו, כל אותו היום. וממילא כל הדבורים של כל העולם ביום הזה, מלובש בהם עניין הספירה של אותו היום, דהיינו חלק התורה הזה השייך לספירה של אותו היום מנהיג בתוקף את כל מציאות אותו היום.

ואולי אפשר להוסיף שרואים ממה שאין שום מצווה בימי העומר אלא לספור בפה, דהיינו בדיבור דייקא, נמצא שעיקר הביטוי של האור של כל יום, מתבטא במלכות פה דייקא, שמאירים ע"י הספירה בכל יום בראשיתו ממש בתחילת הלילה.

והביאור בזה אולי יתבאר עפ"י הזוהר ולק"ה/טו' שגאולת מצרים גאולת הדבור בדעת, וכמבואר בארז"ל שפסח הוא פה סח, וע"כ בליל הסדר רק מצוה להרבות בסיפור יציאת מצרים, כמבואר בהגדה של פסח, דהיינו כיון שעדין אור התורה רק מקיף על כן הדבור הוא רק סיפור ניטי יציאת מצרים, שהם המקיף של התורה, אבל בימי הספירה בכל יום נעשה כלי לאור של עוד חלק מקבלת התורה, ונעשה פנימי נעלם. כי ע"י ספירת הימים שעברו

הובא בספר היהודי הקדוש על התורה בשם ספר נפלאות היהודי עמוד' נד - פעם אחת אמר היהודי הקדוש מפרשיסחא ז"ל לוקינינו מזרח"ל (ר' ליבוש ברלינר מפיעטרקוב), ועוד שני ריעיו מתלמידי המפורסמים; שכל הברואים מוכרחים לספור בימי הספירה בלשוניהם מספר הימים - אף עכו"ם. והיה לפלא בעיניהם ולקחו במכוון עכו"ם אחד לביתו, והיה עמו כל מעת לעת, ושמעו כל מה שידבר. וסיפר להם (העברים) מעשה שהיה לו עם בהמה, שמכר בעד סכום דוקאטין וסכום הזהובים, ושמעו מן העכו"ם הזה מספר הספירה. עכ"ל. הובא גם בעלים לתרופה בעלזא תשסו גליון תקב מדור תירון הדעת בשם ספר בית צדיק (פלונסק דף צ"ז) עוד ראה גליון אוצר החיים של צאנז גליון רמג עמ' ג הערה 4 שחידש עפ"י שמי ששכח לספור או טעה בספירה יכול להמשיך בברכה כי בוודאי בלא כוונה ספר את המניין הנכון. אבל דבריו אע"פ שעצם הדין שיכול לספור בברכה הוכיח שם שיש מכמה פוסקים שסוברים כך, אבל מה שרצה המגיה להביא ראייה מהיהודי הקדוש צ"ע שהרי ספירה בלא דעת כלל ובלא קול לא יוצאים בה חובת ספירה.

י תורה ל' אות וד' ולבוא להשכל התחתון הזה, אי אפשר כי אם על ידי שונא בצע, שישנא הממון בתכלית השנאה. כי שערא אפמא, שהוא בחינת השכל התחתון, הוא מסטרא דמלכות. וכן שונא בצע, הוא מסטרא דמלכות (ב). כי השכל התחתון הוא בחינות מלכות, שהוא בחינות חכמה תתאה שכל עולם ועולם, שהוא מנהיג אותו העולם. שזה השכל של ההנהגה והמלכות. הוא בחינת חכמה ושכל תחתון, כנגד השכל של השגות אלקות: ועל פן ביומוי דשמואל שנפלו ראשי הדור אל הממון, כמו שכתוב (שמואל א ח'): "ויטו אחרי הצעור", על פן תכף פגמו במלכות דקדשה. כמו שכתוב (שם) "כי אתי מאטו ממלך עליהם, ושאלו להם מלך ככל העכו"ם". וביומוי דשלמה שאין כסף נחשב (ג). היה מלכות דקדשה על תקוה ומכונה (ד). כמו שכתוב (דברי הימים א כ"ט): "וישב שלמה על כסא ה'", שמלך על עליונים ותחתונים (מגלה י"א). ועל פן זכה שלמה לזה השכל התחתון הנ"ל, כמו שכתוב (מלכים א ה'): "ויחפם מכל האדם", וכמו שכתוב (שם) "ותרבו חכמת שלמה מכל בני קדם", כי זה השכל הוא בחינת מלכות כנ"ל.

ט ליקוטי הלכות יו"ד - הלכות חלב ודם הלכה ד אות א) וכל זה הוא בחינת פסח ויציאת מצרים, כי מצרים הוא בחינת מצר הגרון, בחינת נחר גרוני כנ"ל. שזה היה עקר גלות מצרים שהיה הדבור בגלות כידוע. ועל שם זה נקרא פסח, כי אז היה יציאת מצרים, שיצא הדבור מהגלות שזהו בחינת פסח "פה סח", כמובא. כי פרעה הוא מלך מצרים שהוא אותיות 'הערף' שהיו לו שלשה שרים הנ"ל, שר המשקים וכו', שהם בחינת קנה וושט וירידין, שהם בחינת תאות אכילה ושתיה. שאלו השלשה קנה וושט וכו' הם סמוכין לכלי הדבור, דהיינו לחמשת מוצאות הפה ועל פן כשהם מתגברין הם ממשיכין הדבור להערף שהוא בחינת פרעה ואז הוא בחינת גלות מצרים, דהיינו שהדבור הוא בגלות מצרים בבחינת מצר הגרון, בחינת נחר גרוני ואינו יכול לדבר שום דבור לפני ה' יתברך כנ"ל וזהו בחינת גלות מצרים שכל דור ודור. ולזה צריכין תענית, שעל ידי זה מדבקין אחריו הקדשה וכו' כנ"ל. וזה בחינת אסור חמץ ומצות אכילת מצה:

שם אות ט' - ועל פן הזוהרה התורה אותנו מלאכל חלב, כדי שלא יהיה נסתם ונסגר השכל חס ושלום, כדי שנוכח להבין, לתרץ הקשיות שאפשר לתרצם. ואסור דם הוא בשביל תקון הדבור שהוא תקון האמונה כנ"ל, כי תקון הדבור הוא להוציא את הדבור מגלות מצרים ופרעה ושריו וכו' כנ"ל. וזה ידוע שבמצרים בגלות היה התגברות הדמים שזה היה עקר גלות מצרים, (כמבאר בכתבים) וזהו בחינת ואעבר עליו ואראך מתבוטסת בדמיו וכו', כי הדבור הוא מהדמים, כי הדם הוא הנפש ועקר הדבור הוא מהנפש, כמו שכתוב, "ויהי האדם לנפש חיה", ותרגומו, לרוח ממלא, (כמובא בדברי רבנו, וזכרנו לברכה, כמה פעמים). וכשמגברים הדמים דסטרא אחרא, חס ושלום, אזי אין יכולין לדבר כלל, ואזי הוא בבחינת נאלמתי דומיה, לשון דמים, ועל פן אסור לאכל דם, כדי להכניע הדמים רעים שמהם עקר גלות מצרים, עקר גלות הדבור. ועל ידי זה שנוהרין מחלב ודם, על ידי זה זוכין לתקן את הדעת ולהוציא הדבור מגלות מצרים שהוא תקון האמונה כנ"ל. ועקר הוא תקון האמונה כנ"ל.

ענין גם תורה נו אות ז' שגאולת מצרים היא גאולת הדעת שהיה בגלות, וידוע שהדבור מגלה מה שבדעת (תורה מג) נמצא שהיא גם גאולת הדיבור, כי בלא דעת לא נקרא דבור. (כמבואר בתורה כט)

מהקרבת קרבן העומר שעורים מאכל בהמה דייקא, אנו יוצאים בעוד מידת מהמ"ט מדות מבהמיות/א, ועי"ז נעשה בפרטיות כלי לעוד חלק ממ"ט חלקי התורה, ואזי בספירה שבכניסת היום כבר בתחילתו כשהוא עדיין חושך, מתגבר אותו חלק שעתה הוכן לו כלי, ומאיר בתוקף את מציאות כל אותו היום ומנהיג את היום ומשתלט על כל מציאות אותו היום/א¹ עד שמתבטא בכל דבור שמדברים באותו היום כנ"ל.

ואולי אפ"ל שמי שמבין ויודע ומטה אזנו היטב לשמוע יכול ממש לזכות למתן תורה קטן של אותו חלק המתגלה באותו היום.

עד כאן ההקדמה

*

תורה קפב [יב]

דע שכל מה שהעולם מדברים בספירה בכל ימי הספירה. הם מדברים רק מהספירה של

אותו היום. ונ"ל כנ"ל שהכוונה לחלק ממ"ט חלקי כל התורה שהאיר כמקיף בליל הסדר והיום נכנס בכלי, הוא מנהיג את אותו היום ועל כן מתלבש בכל הדבורים של אותו היום, כי הוא אור פה סח, וכגון ביום הראשון נעשה כלי של חסד שבחסד, לחלק תורה השייך לספירה זו.

ומי שהוא מבין. יוכל לשמוע ולידע זאת. אם יטה אזנו היטב לסיפורי דבריהם ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו יום ואולי עי"ז זוכה לידע את חלק המ"ט של קבלת התורה של אותו היום, בבחי' מתן תורה קטן.

עד כאן ביאור חברותא לתורה קפב

*

מי ששכח יום אחד האם ימשיך לספור בברכה?

הובא בגליון אוצר החיים של צאנו גליון רמג עמ' ג'

דבר פלא מובא בספר עטרת יהושע⁵ בשם הרה"ק מנאסויד זצ"ל, שפעם אחת שאל איש אחד את רבה"ק מצאנו זצ"ל, אם שכח לספור ספירת העומר יום אחד אם יספור שאר הימים עם ברכה, והשיב שיספור עם ברכה. ושאל אותו אחד, הלא מבואר בשו"ע (סי' תפ"ט ס"ח) שאין לספור עוד עם ברכה בכה"ג? והקפיד עליו רבה"ק ואמר לו בלשון קדשו: "גיי, דו צידרייטער". וקללת צדיק לא שבה ריקם ויצא ההוא מדעתו. [ככל הנראה הרגיש רבה"ק מצאנו שואל שאין כונתו אלא לקנטר, שהרי ודאי היה לו להעלות על דעתו שלא נעלמה הלכה ברורה זו מידיעתו של רבה"ק]. וכן כתב הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל בספרו 'דברי משה' (ח"א סי' ל'), ששמע בן מהגה"צ רבי משה אריה פריינד זצ"ל, ששמע כך מזקיני הגה"ק מנאסאד זי"ע. דכל לילה הוי ספירה בפני עצמה⁴. וכן כתב הרה"ק מקאמארנא זצ"ל באוצר החיים⁵ שתלמידי הבעש"ט הנהיגו לספור שאר ימים בברכה. יש לציין, כי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א העיד, כי "לא שמע דברים אלו מכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, ויתכן שבאמת לא שמע שמועה זו, אך אפשר שבכונה תחילה לא הזכיר דברים אלו, כדרכו בקודש שהקפיד תמיד שלא לספר מענינים כאלו שיכולים להביא קולות נגד ההלכה". וראה בשו"ת בית שלמה (או"ח סי' ק"ב) שדעתו להלכה היא, כי אכן היה לנו להורות לספור גם הלואה בברכה⁶, אלא מאחר שנתפשט המנהג לחוש לדברי בה"ג לספור בלא ברכה אין לשנות⁷.

הערות

- עמ' רמ"ב. וכן הובא במרא דשמעתתא עמ' ק"ג, והגש"פ צאנו עמ' רכ"ח.
- אמר הכותב: על דרך צחות יתכן להוסיף טעם להנהגה זו שלא לחזור ולברך, לפי המובא בשם היהודי הק' שאמר פעם לכמה מתלמידי, שכל הברואים מוכרחים לספור את מספר ימי הספירה בימי הספירה בלשוניהם, ואף גויים. והיה הדבר לפלא בעיני תלמידי, ולקח אחל גוי לביתו והיה עמו מעת לעת ושמעו כל מה שדיבר, עד שסיפר שמכר בהמה בכך וכך דוקטין. וזה היה כמנין הספירה. (בית צדיק) נמצא לפי זה, שאף אם שכח לספור, ודאי שבלא כוונה ספר את המנין הנכון.

¹ עיין שיח שרפי קודש (הכללי) (לרבי יועץ קים קדיש ברינהעש) – ימי הספירה אות א' בשם החי' הרי"מ זי"ע ימי הספירה המה לתקן המדות. והוא שדרך ארץ קדמה לתורה היינו לתקן עצמם בשבועות הללו שיוכלו ליכנס בעצמם ד"ת: ושם אות ב' – בשם החי' הרי"מ זי"ע, הגם שהספירה הוא התשוקה ליקרב לזמן מתן תורה. ומכל מקום סופר מהעומר הוא להרחיק את עצמו מבהמיות. שזהו אחד. לאחר שיש לו תשוקה ליקרב להתורה מסלק מה שהוא נגד מתן תורה:

² צ"ע לכאורה נשלם הכלי ע"י עבודת כל היום, וא"כ רק בסוף היום נעשה לו כלי שלם. ואולי יש לחלק בין היום לאדם שרק אצל האדם זה נעשה במשך כל היום.

5. פרשת אמור מצוה ש"ז, ושלחן הטהור סי' ו' זר זהב אות ח'.
6. אכן נתחבטו האחרונים בזה, שהרי הא דאם שכח יום אחד שוב אין מברך בשאר הימים, זהו כמעט שיטה יחידאי, ותמהו אמאי פסקינן כוותיה.
7. וכן בשו"ת וישאל שאול או"ח סי' פ"ז כתב מאחר שמסקנת הפוסקים בשו"ע שאם לא ספר כלל אין לספור עוד בברכה אין להקל כנגדם, וכן כתבו בארחות חיים החדש סי' תפ"ט אות י"ד, ושו"ת לבושי מרדכי או"ח ח"א סי' צ"א, שלא לנטות מדין שו"ע שלא לברך, ובפרט שאפשר לצאת בברכת הש"ץ.

